

Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Sosyal Pediatri Bilim Dalı

07/06/2022

Araş. Gör. Dr. Melis KAVRAK

Prof Dr. Zuhâl GÜNDOĞDU, Phd.

B.G.E 12 yaş kız,

- Bilinen bir hastalığı olmayan kız hasta, başvuru gününden bir gün önce gövdede başlayan tüm vücuda yayılan kaşıntılı döküntü Őikayeti ile acile geliyor.
- Ateşi yok,
- Hafif halsizliği mevcut.

Özgeçmiş:

- Prenatal öyküsünde özellik yok. Miadında 3000 g C/S ile doğmuş, postnatal özellik yok.
- Bilinen bir hastalığı yok.
- Sağlık bakanlığı aşılama programına göre yapılan aşıları tam.

Soygeçmiş;

- Anne, 37 yaş sağ-sağlıklı,
- Baba, 40 yaş sağ-sağlıklı,
- Anne-baba arasında akrabalık yok.
  - 1. Çocuk hastamız

Fizik muayene:

Ateş: 36,9°C

Nabız: 90/dk

Solunum sayısı: 20/dk

Tansiyon: 110/70mmHg

Spo2: %100

Boy: 166cm (10-25p; -1,1 sds)

Kilo: 65kg (5-10p; -1,5 sds)

Genel durum: İyi

Cilt: Turgor, tonus doğal. Ödem, ikter, siyanoz, peteşi, purpura, pigmentasyon bozukluğu yok, **tüm vücutta zemini eritemli veziküler döküntüleri mevcut.**

Baş boyun: Kafa yapısı simetrik. Boyunda kitle yok. Ele gelen patolojik boyutta lenfadenopati yok.

Gözler: Işık refleksi bilateral mevcut. Pupiller izokorik. Göz kürelerin her yöne hareketi doğal.

Kulak-burun- boğaz: Bilateral kulak zarları doğal. Burun tıkanıklığı, akıntısı yok. Orofarenks hiperemik, tonsiller doğal

Kardiyovasküler: S1, S2 doğal. S3 yok. Üfürüm yok. AFN her iki alt ekstremitede alınıyor. Kalp tepe atımı 5.

interkostal aralıkta.

Solunum sistemi: Her iki hemitoraks solunuma eşit katılıyor. Toraks deformitesi yok. Retraksiyon yok. Dinlemekle ral, ronküs, ekspiryum uzunluğu yok.

Gastrointestinal sistem: Batın normal bombelikte. Barsak sesleri doğal. Palpasyonla defans, rebound yok. Hepatomegali ve splenomegali yok. Traube alanı açık.

Genitoüriner sistem: Haricen kız. Anomali yok.

Nöromusküler sistem: Bilinç açık. Koopere, oryante, çevreyle ilgili. Ense sertliği, kernig, brudzunski negatif. Babinski, klonus negatif. Kranial sinir muayeneleri doğal.

Ekstremiteler: Kas kitlesi ve tonusu doğal. Deformite yok. Kas kuvvetleri alt ve üst ekstremitelerde 5/5

Ön tanı?

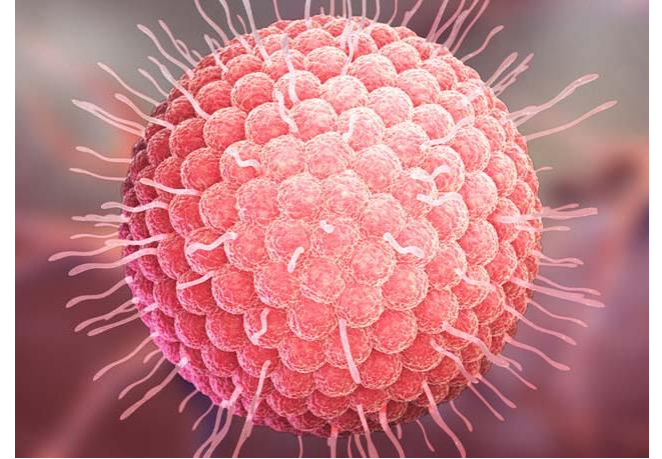

Patolojik bulgular;

- Gövdede başlayan tüm vücuda yayılan kaşıntılı döküntü
- Muayenesinde, tüm vücutta zemini eritemli veziküler döküntüler mevcut.

Varicella-zoster virüsü (VZV)

- İnsanda enfeksiyona neden olduğu bilinen sekiz herpes virüsünden biridir.
- Yaklaşık 75 proteini kodlayan ve glikoprotein sivri uçlara sahip lipid içeren bir zarfa sahip, çift sarmallı, doğrusal bir DNA virüsüdür.
- Klinik olarak farklı iki hastalık formuna neden olur: suçiçeği ve herpes zoster (zona).

Suçiçeği

- Birincil enfeksiyon çocukluk döneminde ortaya çıkar ve genellikle iyi huylu, kendi kendini sınırlayan bir hastalıktır.
- **Ergenlerde, yetişkinlerde ve her yaşta bağışıklığı baskılanmış bireylerde, gebelerde ciddi hastalık gelişebilir.**
- Korunmada en etkili yol aşılama dır. Suçiçeği aşısının kullanıma sunulmasından bu yana tüm dünyada enfeksiyon, hastaneye yatış ve ölüm oranlarının tümü azalmıştır.
- Beş yaşından önce tüm çocuklarda ve bağışıklığı olmayan erişkinlerde aşı önerilir.

Suçiçeği

- Bilinen en bulaşıcı hastalıklardan birisinin etkenidir. "Koridor hastalığı" olarak da adlandırılır.
- Bulaşma, duyarlı konakçılarda, enfekte bir bireyin nazofaringeal sekresyonlarından aerosol haline getirilmiş damlacıklarla temas yoluyla veya cilt lezyonlarından vezikül sıvısı ile doğrudan kutanöz temas yoluyla meydana gelir.

Chickenpox lesions on a girl's head and trunk, 1921
The Historical Medical Library of The College of Physicians of Philadelphia

Suçiçeği

- Ortalama kuluçka süresi 14 - 16 gündür, ancak bu aralık 10 - 21 gün arasında değişebilir.
- Enfektivite periyodunun genellikle döküntü başlangıcından 48 saat öncesinden deri lezyonları tamamen kabuklanana kadar sürdüğü kabul edilir.
- Enfeksiyona karşı gelişen humoral bağışıklık yanıtı, virüs ile enfekte olan hücrelerin yıkımında asıl rolü oynayan hücresel bağışıklığa yardımcı olur.

Suçiçeği

- **Komplikasyonlar**; deri lezyonların bakteriyel süperenfeksiyonu, suçiçeği pnömonisi, serebellar ataksi, ensefalit, menenjit, myokardit,...
- Komplikasyonlar açısından erişkinler, gebeler ve immün yetmezlikli bireyler, infantlar risk altındadır.
- Maternal suçiçeği enfeksiyonu sadece annenin sağlığı için değil, aynı zamanda fetüs için de önemli etkilere sahiptir. Bulaşma intrauterin (konjenital varisella sendromu), perinatal veya postnatal olarak gerçekleşebilir.
- Hamilelik sırasında veya doğumundan sonra geçirilen suçiçeği enfeksiyonlarında emzirme kontraendike değildir.

Herpes zoster (zona)

- Birincil enfeksiyondan sonra, dorsal ganglionlara yerleşen virüsün ileri dönemde reaktivasyonu sonucu herpes zoster tablosu görülebilmektedir.
- Su çiçeği geçiren veya suçiçeği aşısı olan herkes zona geçirebilir.
- İnsanların çoğu yaşamları boyunca tek bir epizod geçirir. İkinci ve üçüncü epizodlar olasıdır.

Herpes zoster (zona)

- Döküntü bir veya iki komşu dermatomda belirir.
- En sık görüldüğü yer torasik dermatomlardır, genelde orta hattı geçmez.
- Üç veya daha çok dermatomu tutuyorsa dissemine zoster olarak adlandırılır. Genelde bağışıklığında problem olan hastalarda görülür.
- Dissemine zonayı suçiçeğinden ayırmak zordur.

Herpes zoster (zona)

- Döküntü ağrılı ve kaşıntılıdır. Bazen bulgulardan günler ve haftalar sonra döküntü ortaya çıkar. Bazı hastalarda prodromal dönemde fotofobi, baş ağrısı ve halsizlik gözlenebilir
- Döküntüler, gruplar halinde veziküller şeklinde görülür. Üç-beş gün veziküller oluşmaya devam eder sonra kuruyup krutlanır. 2-4 hafta içinde iyileşir. Kalıcı pigmentasyonlar veya skar dokusu oluşabilir.
- Maternal herpes zoster enfeksiyonu, konjenital varisella sendromu riski ile ilişkili değildir.
- Göğüste aktif zona veya suçiçeği lezyonları olmadıkça emzirmeye ara verilmemelidir.

**Aşı uygulaması öncesi
sorulması gereken sorular;**

Tarama soruları

1. Çocuğunuz bugün hasta mı?

Orta şiddette, şiddetli hastalık

2. Herhangi bir yiyecek, içecek, ilaç alerjisi var mı?

- Anafilaktik tipte bir allerji mi?
- Bugün uygulayacağım aşının içinde bu madde var mı ?

3. Daha önce yapılan herhangi bir aşidan sonra önemli bir yan etki gelişti mi?

- Anafilaktik tipte bir allerji mi?
- aB sonrası ensefalopati mi?
- aB sonrası ≥ 40.5 C ateş, konvülziyon, şok benzeri tablo, süregelen ağlama mı?

Tarama soruları

4. Çocuğunuz nöbet geçiriyor mu ya da nörolojik bir sorunu var mı?

- DTP/DTaP aşısı sonrası 7 gün içinde açıklanamayan ensefalopati hikayesi DTP/DTaP için kontrendike
- Stabil olmayan progresif nörolojik hastalık DTaP ve TdaP için kontrendike
- Guillan Barre sendromu öyküsü varlığında tetanoz içerikli ve influenza aşılıarı için önlem alarak yapılmalı
- Febril/afebril konvulziyon öyküsü varsa MMRV aşısı önlem alınarak yapılmalı

5. Çocuğunuzun astım, akciğer, kalp, böbrek hastalığı, diyabet vb metabolik hastalığı hastalığı var mı?

Var ise canlı influenza aşısı kontrendike

Tarama soruları

6. Çocuğunuzda kanser, lösemi, AIDS ya da bağışıklık problemi var mı?

Farklı aşılama şemaları bulunmakta

7. Son 3 ay içinde kortizon, prednizon, diğer steroid ilaçlardan ya da kemoterapi ilaç ya da radyoterapi tedavisi kullandı mı?

Kullanılan doza ve süreye göre canlı aşıları ertelemek gerekebilir

8. Çocuğunuz son 1 yıl içinde kan, plazma, kan ürünü, immünglobulin ya da gammaglobulin denilen bir ilaç kullandı mı?

KKK ve suçiçeği aşılarını alınan kan ürününün türüne ve dozuna göre ertelemek gerek

Tarama soruları

9. Son 4 hafta içinde çocuğunuza herhangi bir aşı uygulandı mı ?

- Aşı dozları arası minimum süre
- Enjeksiyonla verilen iki farklı canlı aşı arası minimum süre

10. Çocuğunuzun aynı evde yaşadığı kişilerden herhangi biri son 3 ay içinde kortizon, steroid, prednizon, kemoterapi veya radyoterapi aldı mı?

- OPA X
- Rotavirüs ?

Screening Questions

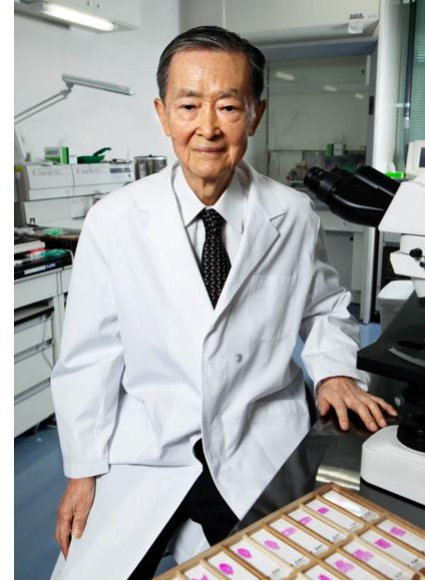
- Is the child (or are you) sick today?
- Does the child have allergies to medications, food, or any vaccine?
- Has the child had a serious reaction to a vaccine in the past?
- Has the child had a seizure, brain or nerve problem?
- Has the child had a health problem with asthma, lung disease, heart disease, kidney disease, metabolic disease such as diabetes, or a blood disorder?
- Does the child have cancer, leukemia, AIDS, or any other immune system problem?
- Has the child taken cortisone, prednisone, other steroids, or anticancer drugs, or had x-ray treatments in the past 3 months?
- Has the child received a transfusion of blood or blood products, or been given a medicine called immune (gamma) globulin in the past year?
- Is the person pregnant or is there a chance she could become pregnant during the next month?
- Has the child received vaccinations in the past 4 weeks?

Suçiçeği aşısı

- Aşı Japonya'da Biken Enstitüsü'nde Takashi ve arkadaşları tarafından başlatılan çalışmalar sonucunda 1974'te geliştirilmiştir.

17 Şubat 2022 Dr. Michiaki Takahashi'nin 94. Doğum Günü

Suçiçeği aşısı

- Vahşi virüs ile doğal enfeksiyon geçiren bir çocuktan izole edilen virüsün değişik hücre kültürlerinde seri pasajlamalar ile üretilen canlı zayıflatılmış (attenüe) bir aşıdır.
- Virüsün izole edildiği çocuk hastanın ismi "Oka" olduğu için aşı virüsüne "Oka suşu" adı verilmektedir.
- Aşı, Japonya'da 1986, Güney Kore'de 1988 ve ABD'de 1995 yılında kullanım için onay almıştır.

18 Mart 1995, the New York Times

KULLANMA TALİMATI

Varicella Vaccine-GCC 0.5 mL (SC Enjeksiyon) Liyofilize Toz İçeren Flakon Ve Çözücü İçeren Flakon
[Canlı Suçiçeği Virüs Aşısı]

Deri altına uygulanır.

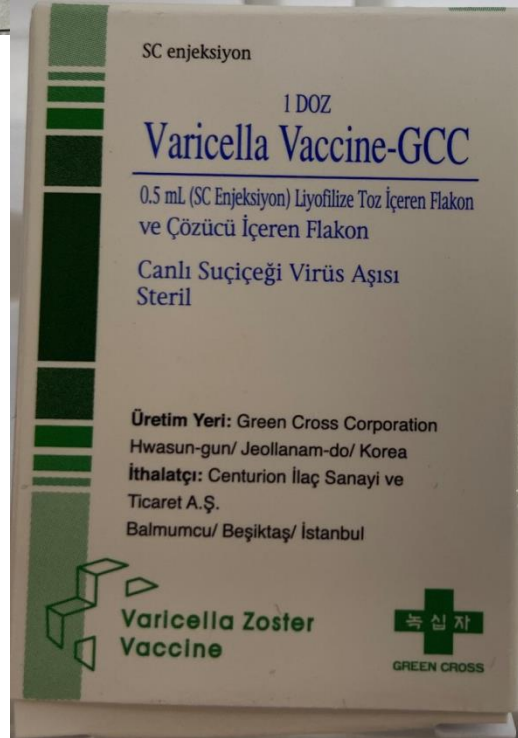
Etkin madde: Varicella Vaccine-GCC [Canlı Suçiçeği Virüs Aşısı]'nın her 0.7 mL'si minimum 1.400 PFU* suçiçeği virüsü (MAV/06 suşu) (canlı, atenüe) içermektedir.

[*PFU = Plak oluşturuıcı birim: Aşının içindeki virüs sayısını ölçmek için kullanılan birimdir.]

Yardımcı maddeler:

Liyofilize toz: Glisin, sukroz, sodyum L-glutamat hidrat, jelatin, L-Sistein, edetat disodyum, $\text{Na}_2\text{HPO}_4 \cdot 12\text{H}_2\text{O}$, $\text{NaH}_2\text{PO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$

Çözücü: Enjeksiyonluk su

Suçiçeği aşı

- Ülkemizde 2013 yılının başında suçiçeği aşı rutin çocukluk çağı aşı programına alınmış olup 12 aylık bebeklere tek doz olarak uygulanmaktadır.
- 0.5 ml dozunda deri altına yapılması önerilmektedir.
- Diğer çocukluk çağı aşıları ile aynı zamanda uygulanabilir.
- Eğer eş zamanlı olarak uygulanamamışlarsa suçiçeği ile benzer yoldan verilen diğer canlı virüs aşılarının arasında en az 28 gün olması gerekmektedir.
- Suçiçeği aşılamasından sonra hiçbir hasta grubunda serolojik test bakılması önerilmez.

Vaccine (Shot) for Chickenpox

[Español \(Spanish\)](#)

Centers for Disease Control and Prevention
CDC 24/7: Saving Lives, Protecting People™

[Print](#)

Two doses of the chickenpox shot are recommended for children by doctors as the best way to protect against chickenpox (varicella).

When should my child get the chickenpox shot?

One dose at each of the following ages:

1st
Dose

12-15 months

2nd
Dose

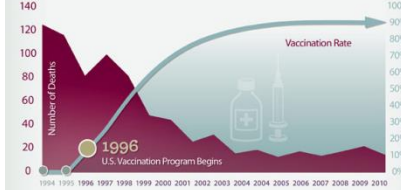
4-6 years

CHICKENPOX VACCINE SAVES LIVES and PREVENTS SERIOUS ILLNESS

Suçiçeği aşısı

- Aşıya bağlı bağışıklık yanıtını arttırmak ve aşıli bireylerde hastalık yükünü en aza indirmek için çocukluk çağı aşılama sırasında 2 doz önerilmiştir.
- 13 yaşın altındaki çocuklar iki doz şeklinde uygulanmalıdır, ilk doz 12 ila 15 aylıkken ikinci doz 4 ila 6 yaşlarında uygulanmalıdır.
- 13 yaş ve üzeri olup hiç suçiçeği geçirmemiş veya suçiçeği aşısı almamış kişiler en az 28 gün arayla iki doz almalıdır.
- 13 yaş altı olup hiç suçiçeği geçirmemiş veya suçiçeği aşısı almamış kişiler en az 3 ay arayla iki doz almalıdır.

Chickenpox-related deaths in the U.S. have decreased dramatically

* after 15 years of vaccination

**Two doses of vaccine
are needed to protect
against chickenpox.**

Find out more about chickenpox at: <http://www.cdc.gov/chickenpox/>

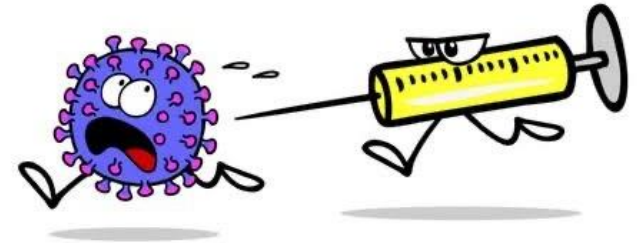
Temas sonrası başışıklama

- Suçiçeğine karşı kanıtlanmış başışıklığı olmayan 12 ay ve üzerinde kişilere kontraendikasyon bulunmadığı durumda, suçiçeği geçiren bireyle temastan 3 gün içinde (5 güne kadar uzayabilir) aşılanmalıdır. 2. Doz planlaması yapılmalıdır.
- İlk 3 günde yapılan aşıların koruyuculuğu %90, temastan 5 gün sonrasında yapılan aşının koruyuculuğu %67'ye düşmektedir.

Suçiçeği aşıısı

- Koruyucu antikor düzeyleri tek doz aşıılama ile çocukların %85-89'unda iki doz aşılanmış çocukların %99'unda oluşmaktadır.
- Çalışmalarda aşılanan çocuklarda herpes zoster gelişimi de azaldığı gösterilmiştir.
- Chaves ve arkadaşları tarafından yapılan bir çalışmada süt çocuklarında suçiçeği insidansının %89.7 oranında azaldığı, suçiçeği geçiren özellikle 0-5 ay arasındaki bebeklerde daha büyüklere göre klinik bulguların daha hafif olduğu ve komplikasyonların daha az sıklıkla görüldüğü gösterilmiştir.

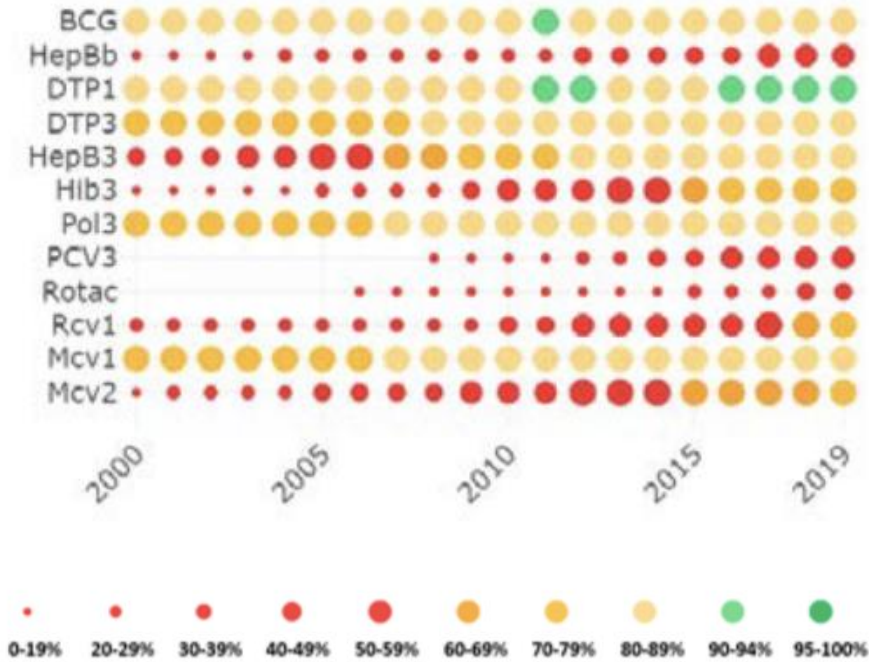

Suçiçeği aşıısı

- Aşının kullanıma girmesinden sonrasında ABD'de yapılan çalışmalarda, çocukluk çağında suçiçeği enfeksiyonunda azalma kaydedildiği fakat tek doz aşılama ile sonucunda enfeksiyonun daha ileri yaşlara kaydığı gözlenmiştir.
- DSÖ bir ülkede %30-70 gibi orta derecede bir aşı kapsayıcılığının görölmesi durumunda suçiçeği enfeksiyonunun görölme yaşında kaymalar ve buna bağlı olarak mortalite ve morbiditede artış olabileceğini bildirilmiştir.
- Suçiçeğine bağlı morbiditede genel olarak azalmanın sağlanması amacıyla aşı kapsayıcılığının en az %80 ve üzerinde olması gerektiği açıklanmıştır.

DSÖ ülkelere göre aşı kapsayıcılığı

Global

Turkey

Fakat;

- Küresel aşı kapsayıcılığı 2019'da %86'dan 2020'de %83'e düştü.
- 1 yaşın altındaki tahmini 23 milyon çocuğa temel aşılar yapılmadı ve bu, 2009'dan bu yana en yüksek sayı.
- 2020 yılında tamamen aşılanmamış çocuk sayısı 3,4 milyon arttı.
- 2020'de bir önceki yıla kıyasla 1,6 milyon kız çocuğu daha insan papilloma virüsüne (HPV) karşı tam olarak korunmadı.

Suçiçeği aşısı

- Aşıya bağlı yan etkiler azdır, en sık aşı yerinde ağrı kızarıklık ve enjeksiyon bölgesinde sınırlı döküntüdür.
- Döküntüler; aşı yerinde sınırlı döküntü ya da yaygın makülopapüler tipte suçiçeği benzeri döküntü şeklinde ortaya çıkabilir.
- Aşı içinde bulunan neomisin ve jelatine bağlı nadir anafilaktik reaksiyonlar görülebilir.
- Aşı virüsünün asiklovir, valasiklovir, famsiklovire duyarlı olması sebebiyle, suçiçeği aşısının yapılmasından birgün önce veya birgün sonrasına kadar olan sürede bu ajanların kullanılmasından kaçınılmalıdır.

Aşı uygulamasının sakıncalı olduğu durumlar

- Aşının kendisine ya da içerdiği maddelerden birine karşı anafilaksi varlığında, kemik iliği veya lenfatik sistemi etkileyen maligniteli hastalarda, immünsüpresif tedavi alanlarda, günde 2 mg/kg üzeri prednizon veya eşdeğeri ilacı 14 günden uzun süre kullananlarda, immün yetmezliği olanlarda, tedavi edilmemiş tüberküloz hastalarında ve gebelikte kullanımı kontraendikedir.
- Emziren annelerde aşılama gerekli ise yapılabilir.
- Steroid tedavisi kesildikten sonra aşılama için süre en az 1 ay olarak belirlenmiştir. İnhal nazal veya tropikal steroid tedavisi alanlara aşı yapılabilir.
- Lösemi, lenfoma ve diğer malign hastalıkları olan hastalar remisyonda ve kemoterapi bitiminden en erken 3 ay sonra suçığı aşı yapılabilir.

Suçiçeği aşıısı

- Reye sendromu riski nedeniyle aspirin ve 5-ASA preparatları aşılamadan sonra 6 hafta boyunca kullanmamalıdır. Aspirin ya da salisilat türevlerini kullanmakta olan bireylere bu ilaçlar kesildikten 24 saat sonra suçiçeği aşıısı uygulanabilir.
- Tüm canlı aşılar PPD yanıtını bozabilir, suçiçeği aşıısı daha önce yapıldıysa PPD cevabını azaltabileceğinden dolayı, PPD öncesi en az 4 hafta beklemek gerekir. Suçiçeği aşıısı PPD deri testi ile aynı gün yapılabilir. PPD testi okunduktan herhangi bir zaman sonra suçiçeği aşıısı uygulanabilir.**
- Aşılanan bireylerin %2-4'ünde aşıya bağlı döküntü görülebilir. Aşıya bağlı döküntü çıkarıcılar, döküntüleri sönene kadar bağışıklığı baskılı olan bireylerle temas etmemelidir.
- Ayrıca IVIG, kan veya plazma transfüzyonları sonrasında immunglobülinler aşı virüsünün çoğalmasını engelleyerek aşı yanıtını baskılayabilir. Aralarında en az 5 ay olması gerekmektedir.

Teşekkürler

Kazanımlar;

- Suçiçeği aşıasına bağlı bağışıklık yanıtını arttırmak ve aşıılı bireylerde hastalık yükünü en aza indirmek için çocukluk çağı aşılamasında 2 doz önerilmiştir. İlk doz 12-15ay ikinci doz 4-5 yaşlarda yapılmalıdır.
- Her kontrolde hem sağlık bakanlığının aşılama programındaki aşılardan hem de özel aşılardan mutlaka bahsedilmeli, aileye bilgi verilmelidir.
- Aşı karşıtlığı ve aşı kararsızlığını azaltmak adına tüm pediatri hekimleri çocukluk çağı özel ve rutin aşıları hakkında donanımlı olmalıdır.